

सन २०२३-२४ या वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियांसाठी शासकीय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पद्धती सुरु करण्यासाठी आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.१०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये दहा कोटी फक्त) इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-१२२३/प्र.क्र.१४८/आरोग्य-८
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००९.
दिनांक : २३ ऑगस्ट, २०२३.

वाचा :-

- १) सहसंचालक, आरोग्य सेवा, (असंसर्गजन्य रोग) मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/अंनिका/कक्ष-८अ/अर्थसंकल्पीय भाषण /फेको मशीन /पावसाळी पुरवणी मागणी /१८१५-१९/२३, दि.२२.०६.२०२३.
- २) सहसंचालक, , आरोग्य सेवा (असंसर्गजन्य रोग), मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/अंनिका/कक्ष-८अ/अर्थसंकल्पीय भाषण/फेको मशीन/प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत/१८२४/२३, दि.२६.०६.२०२३.
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.पुरमा-१४२२/प्र.क्र.९९/आरोग्य-८ दि.०९.०६.२०२२.
- ४) सार्वजनिक आरोग्य विभाग ,शासन निर्णय क्र.पुरमा-१४२२/प्र.क्र.९९/आरोग्य-८ दि.२१.१०.२०२२

प्रस्तावना:-

सन २०२२-२३ या वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकीय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पद्धती सुरु करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.२०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये वीस कोटी

फक्त) इतक्या रकमेच्या खरेदीस दि.०९.०६.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

०२. राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत फेको मशिनद्वारे एकूण ६० रुग्णालयांमध्ये ही उपचार पध्दती सुरु करण्यास सन २०२२-२३ या वर्षामध्ये उपकरणे साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दिष्टांतर्गत वित्त विभागाने मंजूर केल्यानुसार पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर रु.२०००.०० लक्ष इतक्या रकमेपैकी ५० टक्के निधी म्हणजेच रु.१००००.०० लक्ष इतका निधी BEAMS प्रणालीवर वितरीत करून खर्च करण्यास विभागाच्या शासन निर्णय दि.२१.१०.२०२२ अन्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार प्रती फेको मशीनची अंदाजित रक्कम रु.३३.३३ लक्ष नुसार एकूण ३० फेको मशीनचे अनुदान माहे मार्च २०२३ मध्ये संक्षिप्त देयकावर आहरित करण्यात आले आहे . असे मे.हाफकिन बायोफार्मा लिमिटेड, मुंबई यांना सहसंचालक आरोग्य सेवा (असंसर्गजन्य रोग), मुंबई यांनी कळविले आहे .सद्यःस्थितीत मे.हाफकिन बायोफार्मा लिमिटेड, मुंबई यांच्या मार्फत ३० फेको मशीन खरेदीची ई निविदा प्रक्रीया चालू आहे.

सहसंचालक, आरोग्य सेवा (असंसर्गजन्य रोग), मुंबई यांनी त्यांच्या दिनांक २२.०६.२०२३ व दि.२६.०६.२०२३ रोजीच्या प्रस्तावात नमूद केल्यानुसार, सन २०२३-२४ या वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकीय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पध्दती सुरु करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दिष्टांतर्गत रु.१०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये दहा कोटी फक्त) इतक्या रकमेच्या खरेदीस प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

सन २०२३-२४ या वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेज विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकीय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पध्दती सुरु करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दिष्टांतर्गत रु.१०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये दहा कोटी फक्त)

इतक्या रकमेच्या खरेदीस परिच्छेद क्र.०३ मध्ये नमूद केलेल्या अटीच्या अधिन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर खरेदीसाठीचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे:-

**विवरणपत्र-अ
अनुदानाचा तपशिल**

(रक्कम रुपयांत)

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	एकूण मंजूर अनुदान (सन २०२२-२३ पुरवणी मागणी)	एकूण वितरीत अनुदान	खर्च झालेली रक्कम	प्रशासकीय मान्यतेसाठीचा प्रस्ताव (रक्कम) सन २०२३-२४
१	२२१० ०१६४ ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)	रु.२०,००,००,०००	रु.१०,००,००,०००	रु. १०,००,००,०००	रु. १०,००,००,०००
एकूण					रु. १०,००,००,०००

**विवरणपत्र-ब
खरेदीचा तपशिल**

(रक्कम रुपयांत)

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	प्रस्तावित पुरवणी मागणी (सन २०२३-२४)	एकूण फेको मशीनची संख्या	प्रतिनग फेको मशीनची किंमत	प्रशासकीय मान्यतेसाठीचा प्रस्ताव (रक्कम) सन २०२३-२४
१	२२१० ०१६४ ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)	रु.१०,००,००,०००	३०	रु.३३.३३ लक्ष	रु. १०,००,००,०००

०२. सन २०२३-२४ या वर्षामध्ये राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत नेत्र विभागाचे श्रेणी वर्धनाकरिता मोतिबिंदू शस्त्रक्रियासाठी शासकिय रुग्णालयामध्ये आधुनिक फेको उपचार पद्धती सुरु करण्यासाठी आवश्यक उपकरणे व साहित्य सामुग्री खरेदीसाठी लेखाशिर्ष २२१० ०१६४ खाली सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दीष्टांतर्गत रु.१०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये दहा कोटी फक्त) इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास सादर करण्यात आलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने परिशिष्ट- अ , विनियोग प्रमाणपत्र सादर केली आहेत. सदर प्रस्तावासाठी आयुक्त,आरोग्य सेवा आयुक्तालय,मुंबई यांनी त्यांच्या दिनांक २१.०६.२०२३ रोजीच्या टिप्पणीन्वये मान्यता दिली आहे.

०३. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये अवजारे, किरकोळ साधन सामग्री आणि उपक्रम संच विकत घेण्यास मंजूरी देण्यासाठी प्रशासनिक विभागास पूर्ण अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत. त्यानुसार खालील अटींच्या अधीन राहून सदर प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

१) सदरहू साहित्य सामुग्रीची आवश्यकता खातरजमा/मागणी याची शहानिशा / खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच सदर बाबींच्या खरेदीसाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

२) सदरहू साहित्य सामुग्रीचे विनिर्देश गरजेनुसार व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. सदर मंजूर असलेल्या बाबींच्या तांत्रिक विनिर्देशानुसार मागणीपत्र पाठविण्याची जबाबदारी संबंधित कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल. प्रस्तावातील समाविष्ट असलेल्या बाबींचीच खरेदी करण्यात यावी.

३) शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारीत नियमपुस्तिका यामधील तरतूदीनुसार विहित पद्धतीने खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

४) प्रशासकीय मान्यता देताना प्रस्तावित खरेदीचे दर हे अंदाजित आहेत. त्यामुळे खरेदी प्रक्रियेअंती दर निश्चित करण्यात यावा. सदर दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबींचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी.

५) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व / पुरवठानंतर नमुना तपासणी (pre/Post dispatch random sample inspection) करून उचित व योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या वस्तुंचीच खरेदी करण्यात येईल, याची खात्री करण्यात यावी.

६) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींचा पुरवठा झाल्यानंतर त्यांची साठवणूक व वितरण (storage & distribution) करणे तसेच, पुरवठा साखळी व्यवस्थापन (Supply chain management) आणि वस्तुसूची व्यवस्थापन (Inventory Management) योग्य पद्धतीने करून सदर बाबी विनावापर पडून राहणार नाहीत व त्यांचा विहित मुदतीत वापर होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.

७) तसेच सदर रु. १०,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये दहा कोटी मात्र) फक्त हा खर्च सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षामध्ये लेखाशिर्ष २२१० ०१६४, सहायक अनुदाने-३१ (वेतनेत्तर) या उद्दिष्टांतर्गत जुलै, २०२३ च्या पावसाळी अधिवेशन मध्ये पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर झालेल्या निधीमधून भागविण्यात यावा. सदरची खरेदी प्रशासकीय मंजूरीच्या विहित कालावधीत पूर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी.

८) तसेच, या बाबींच्या खरेदी द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

९) संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रिय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

१०) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

११) खरेदी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर खरेदी समितीच्या मान्यतेनंतरच पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात यावेत. सदर खरेदी महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण, मुंबई यांचे मार्फत करण्यात यावी.

०४. उपरोक्त अनुक्रमांक १ ते ११ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची व खरेदी नियमानुसार व आवश्यकते प्रमाणे आहे हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी, आरोग्य सेवा संचालनालय व संबंधित कार्यक्रम प्रमुख सहसंचालक, आरोग्य सेवा (असंसर्गजन्य रोग), मुंबई यांची राहिल.

०५. सदर बाबींवरील खर्च सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षातील जुलै, २०२३ च्या अधिवेशनातील पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर अनुदानातून व प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेतच करण्यात यावा.

०६. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु

क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये अवजारे, किरकोळ साधन सामग्री आणि उपक्रम संच विकत घेण्यास मंजूरी देण्यासाठी प्रशासनिक विभागास पूर्ण अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत.

०७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०७०४२००३०९७११७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(चंद्रकांत वडे)
अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- २) व्यवस्थापकीय संचालक, हाफकीन बायो-फार्मास्युटीकल्स कॉर्पोरेशन लि.परेल, मुंबई
- ३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण, मुंबई
- ४) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- ५) सह संचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ६) सह संचालक, आरोग्य सेवा, (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ७) सहसंचालक, आरोग्य सेवा, (असंसर्गजन्य रोग), मुंबई
- ८) सह संचालक आरोग्य सेवा, (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा संचालनालय मुंबई
- ९) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखापरीक्षण/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई, नागपूर
- १०) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- १२) निवासी लेखा परीक्षण अधिकारी, मुंबई
- १३) निवडनस्ती (आरोग्य-८)